

SLOADO LETNO POROČILO

2024

ČIST ŠPORT JE REALNOST IN NE UTOPIJA!

(Uvod iz revije Pravna praksa 26.3.2016)

Tako kot šport je tudi doping globalen, ima pa vsaj tri razsežnosti: medicinsko, ker pri znanstvenem razvoju zdravil že v poldrugem letu razvoja na novo razvite snovi pridejo v uporabo profesionalnim športnikom, in ker so to nove snovi, je zato treba razviti metodo odkrivanja in jo znanstveno potrditi; pravno, ker je treba medicinske dosežke in zlorabo zdravil izpeljati preko zahtevnih disciplinskih postopkov, v katerih so ob znanih športnikih pogosto prisotne tudi močne odvetniške družbe, in ker v številnih državah preganjanje dopinga nima ustrezne zakonske podlage; in seveda športno razsežnost, ker si organizacije, kot je naša, prizadevajo zaščititi čiste športnike, da si pridobijo zaupanje v globalni in nacionalni protidopinški program.

Čist šport (angl. clean sport), kot primerneje opredelimo šport brez dopinga, v Sloveniji še ni dobil ustreznega mesta in podpore. Odnos do programov s katerimi ozaveščamo, informiramo, odvrčamo, ščitimo, preprečujemo, preiskujemo in preverjamo v športu dejavne udeležence, še ni tako dozorel, da bi v našem delu prepoznali predvsem skrb za varovanje zdravja športnikov in integritete športa.

Ta ocena velja za premnoge športne sredine in tudi za tiste, ki odločajo o usodi športa. Pri tem niti ne gre za politično oceno stanja, ali izpolnjujemo z zakonom sprejete mednarodne konvencije o prepovedi dopinga v športu, temveč bolj za moralno-etični in strokovni pristop športne srenje, kako zagotoviti zdravo, pošteno in čisto okolje slovenskim športnikom in kako uresničevati mednarodne zahteve z ustreznim programom testiranja na nacionalni ravni.

Olimpijski komite Slovenije je z ustanovitvijo Slovenske antidoping organizacije – SLOADO storil odločen korak v smeri zaščite slovenskega športa, ne zmore pa tega programa podpreti finančno bolj, kot ga podpira.

A problem je vendarle tudi praven. Svetovna protidopinška agencija WADA je zaradi globalizacije problema dopinga in zato, ker šport tega ne zmore sam, za reševanje globalne nevarnosti dopinga prosila za pomoč vse Vlade držav podpisnic Svetovnega protidopinškega kodeksa in njihove represivne sisteme vključno s pravosodjem, sklicujoč se na Unescovo konvencijo o boju proti dopingu v športu. Podpisala je sporazum s svetovnimi farmacevtskimi združenji, Interpolom in Svetovno carinsko organizacijo z namenom, da v skladu s svojimi pristojnostmi vsak pripomore k večji učinkovitosti pri preganjanju dopinga.

Da je doping nevarnejši, kot se nam zdi na prvi pogled, zatrjuje tudi Interpol, ki dokazuje, da se s preprodajo dopinga ukvarja podzemlje, kajti doping v številnih državah kazensko ni preganjan in je profit ob bistveno manjših vložkih in ob minimalnem riziku zelo visok. S pomočjo internetne prodaje so pravzaprav produkti "garažne" proizvodnje vseh vrst nevarnih preparatov dosegljivi na vseh koncih sveta. To dokazujejo tudi zaseženi proizvodi, ki jih je prestregla slovenska carina.

Če kdo misli, da pri nas teh težav ni, se seveda močno moti. Že samo dejstvo, da smo del balkanske tihotapske poti, da so znani primeri dopinga v Avstriji imeli svoje akterje tudi v Sloveniji, da je vpliv Italije na Primorskem prepoznaven že vsaj 25 let, da smo pred leti v zdravstveni aferi na recepte podeseterili dejanske zdravstvene potrebe po eritropoetinu, in da večina pozitivnih primerov zadnja leta prihaja iz kolesarstva in pred tem iz atletike, priča o precejšnji dopinški aktivnosti tudi v Sloveniji.

Šport je sprejel posebna protidopinška pravila, skladna s Svetovnim protidopinškim kodeksom, s katerimi je prevzel pristojnosti in odgovornosti vseh športnih subjektov v državi v primerih kršenja protidopinških pravil. S tem je razbremenil športne organizacije, hkrati pa zagotovil enake možnosti vsem športnikom in njihovim spremljevalcem v primeru možnih kršitev pravil. A to so še vedno le športna pravila.

Drugi del pa bi se moral odviti na ravni države, ki je sicer svoj prvi ukrep izvedla leta 2008, ko je v 186. in 187. člen Kazenskega zakonika (KZ-1) uvrstila neupravičeno proizvodnjo in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog. Zakonodajalec pa takrat ni bil dovolj pogumen, da bi opredelil in prepovedal uporabo ter posest. Verjetno bi imeli danes s tem manj težav, saj je ob Italiji in Franciji več držav to zakonsko že prepovedalo, med zadnjimi tudi Nemčija.

Da bi problem dopinga ustrezno rešili tudi v Sloveniji, smo že leta 2010 pripravili prvi osnutek protidopinškega zakona, ki je med pravnimi strokovnjaki naletel na simpatije in podporo, saj bi z njim formalizirali javni interes in vlogo nacionalne protidopinške organizacije, hkrati pa dodali podlage, na osnovi katerih bi lahko svoje delo opravljali kriminalisti, tožilci in navsezadnje tudi sodišča. Danes tako rekoč vsak primer ostane nekaznovan, saj omenjeni zaradi neustrezne zakonodaje ne morejo izvrševati svojega dela.

Najbolj pa je zaskrbljujoče dejstvo, da je osnutek imel strokovno podporo, nikoli pa ne dovolj politične.

Janko Dvoršak

Kazalo

PODROČJA DELOVANJA SLOADO	5
01 KONTROLA DOPINGA	6
01.1 NACIONALNI PROGRAM TESTIRANJ	6
01.1.1 Testiranja na tekmovanjih	6
01.1.2 Testiranja izven tekmovanj	7
01.1.3 Nacionalna registrirana skupina za testiranje – NRTP in skupina za testiranje - TP	9
01.1.4 Dodatne analize bioloških vzorcev	9
01.1.5 Biološki potni list (ABP)	10
01.1.6 Pregled števila odvzetih vzorcev slovenskim športnikom v letu 2024	10
01.1.7 Pregled števila odvzetih vzorcev v nacionalnem programu med leti 2013 in 2024	11
01.2 PROGRAM TESTIRANJ PO NAROČILU	11
02 UPRAVLJANJE Z REZULTATI	12
02.1 DISCIPLINSKI POSTOPKI	12
02.2 NAPAKE V PROGRAMU POSREDOVANJA LOKACIJ	13
03 PREISKAVE	13
04 TERAPEVTSKE IZJEME	14
05 PREVENTIVNI PROGRAMI	14
05.1 PROGRAMI ZA OTROKE MED 6 IN 14 LETOM STAROSTI	15
05.2 PROGRAMI ZA ŠPORTNIKE NAD 14 LETOM STAROSTI	15
05.2.1 E- IZOBRAŽEVANJE	15
05.2.2 PREDAVANJA	16
05.2.3 OZAVEŠČANJA	17
05.3 PROGRAMI ZA SPREMLJEVALNO OSEBJE ŠPORTNIKOV	17
05.3.1 E-IZOBRAŽEVANJE	17
05.3.2 PREDAVANJA	18
05.4 PROGRAMI ZA DRUGE CILJNE SKUPINE	19
05.5 INFORMIRANJE	19
5.5.1 Kampanja za družabna omrežja s slovenskimi vrhunskimi športniki	19
05.6 PLAY TRUE DAY – Dan čistega športa – 19. april	21
06 USPOSABLJANJE IN LICENCIRANJE	22
07 MEDNARODNI PROJEKTI	23
08 SVETOVANJE	23
09 FINANČNO POROČILO	24
09.01 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV OD 1.1.2023 DO 31.12.2023	24
09.01.1 PRIHODKI	24
09.01.2 ODHODKI	25
09.02 POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31.12.2023	25

PODROČJA DELOVANJA SLOADO

Poslanstvo SLOADO je varovanje integritete športa z vzpostavljanjem okolja, ki promovira in krepi šport brez dopinga ter omogočanje slovenskim športnikom, da trenirajo in tekmujejo v poštenem okolju. Ker pa se prepovedanih snovi ne poslužujejo le vrhunski športniki, SLOADO idejo o čistem športu v prvi vrsti širi med mlade športnike, z različnimi programi in kampanjami pa tudi med rekreativne športnike, študente ustreznih smeri, zdravnike in ostalo medicinsko osebje in celotno športno javnost.

Vsa področja delovanja, ki sestavljajo Nacionalni program preprečevanja dopinga v športu, so zato razmeroma obsežna ter vključujejo vse programske sklope, ki jih predvideva Svetovni protidopinški Kodeks (Kodeks) in so za protidopinške organizacije obvezna. Programi se letno dopolnjujejo in nadgrajujejo ter prilagajajo zahtevam Svetovnega protidopinškega programa, s čimer SLOADO zagotavlja skladnost Slovenije s Kodeksom.

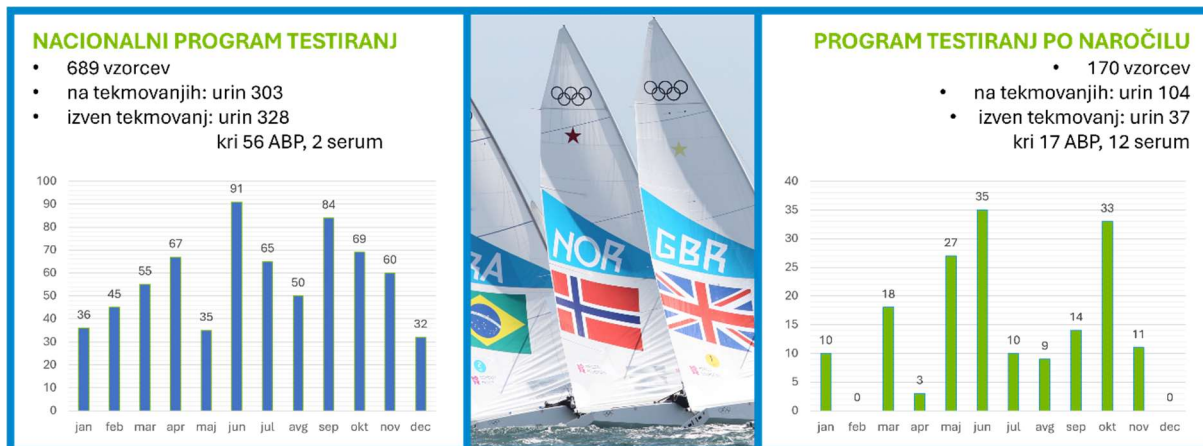
S skladnostjo Nacionalnega programa SLOADO zagotavlja slovenskim športnikom neovirano sodelovanje na tekmovanjih mednarodnega nivoja.

Slika 1: Področja delovanja SLOADO

01 KONTROLA DOPINGA

SLOADO izvaja testiranja v sklopu lastnega nacionalnega programa in po naročilu drugih organizacij, kot so mednarodne športne zveze, NADO drugih držav in organizacijski komiteji velikih športnih prireditev v Sloveniji.

Graf 1: Pregled vseh izvedenih testiranj v 2024

01.1 NACIONALNI PROGRAM TESTIRANJ

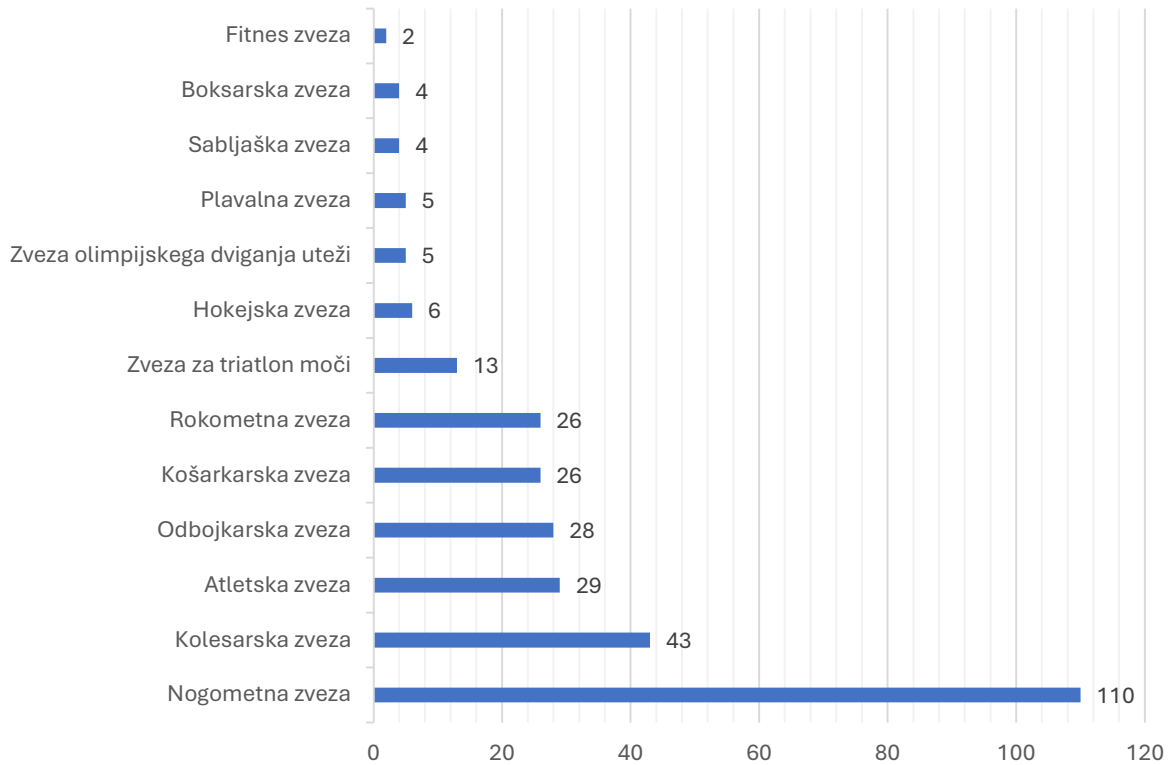
6

01.1.1 Testiranja na tekmovanjih

V letu 2024 je program testiranj potekal na tekmovanjih **13** nacionalnih panožnih športnih zvez, pri čemer je bil program testiranj z nekaterimi zvezami izveden ob njihovem sofinanciranju, ostala testiranja pa so bila financirana s strani SLOADO. Skupno so bili odvzeti **303** vzorci. Prvič smo testirali DP v funkcionalnem fitnessu in sabljanju.

Sta pa bila odvzeta še dva vzorca v 14. panogi balinanje in sicer zaradi potrditve dveh svetovnih rekordov, ki sta jih dosegla dva slovenska športnika.

SLOADO bi želela opraviti testiranja še v ostalih NPŠZ, a ji to ne dopuščajo omejena finančna sredstva.

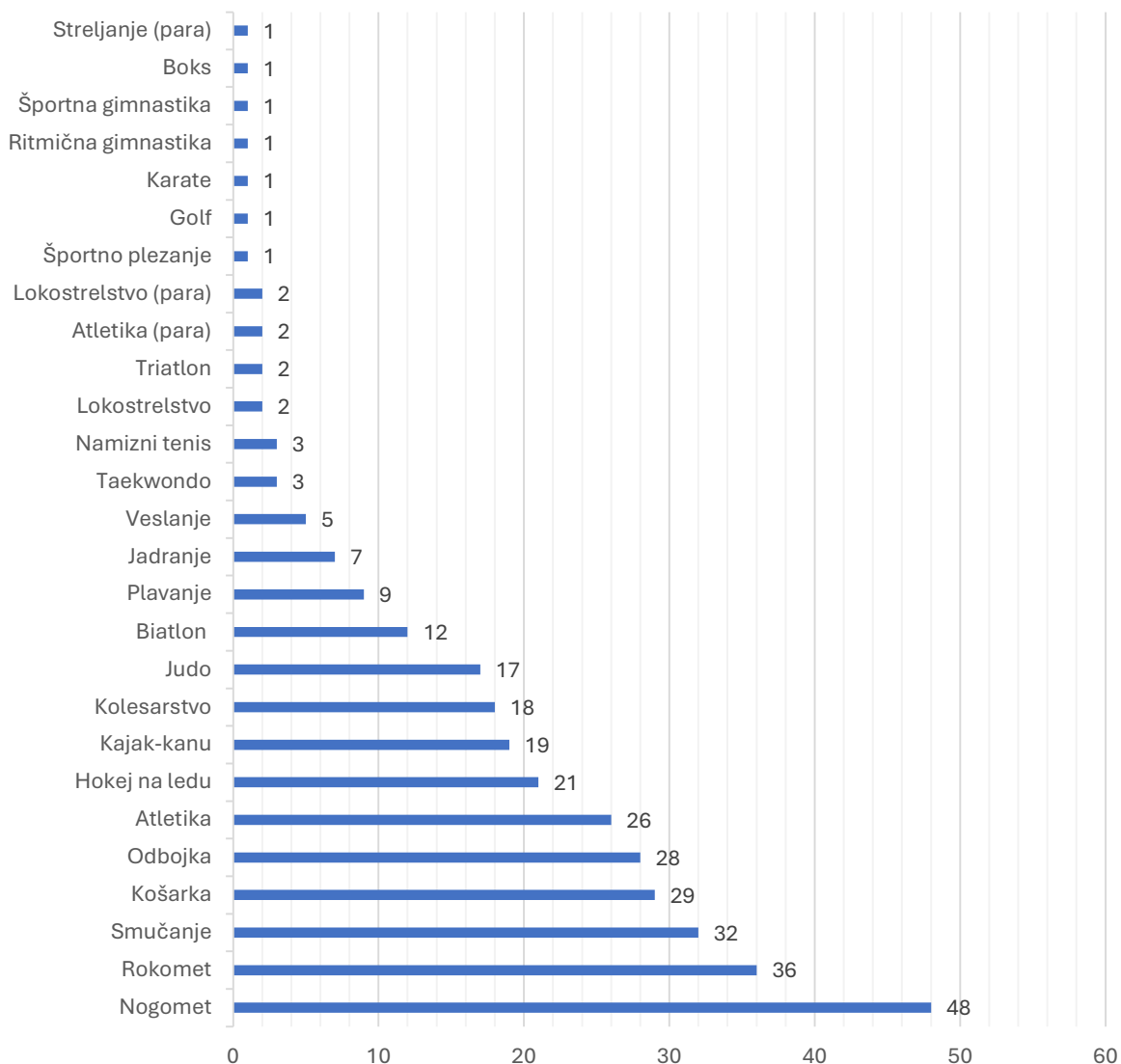
Graf 2: Program testiranja na tekmovanjih nacionalnih panožnih športnih zvez

7

01.1.2 Testiranja izven tekmovanj

56% nacionalnega programa v letu 2024 predstavljajo testiranja izven tekmovanj, kar je v skladu s smernicami WADA glede razmerja med testiranjem na in izven tekmovanj. S tem ohranjamo svojo nepredvidljivost in optimiziramo izbor športnikov in čas testiranja.

Skupno je bilo odvzetih **328** urinskih vzorcev in **58** krvnih vzorcev (56 ABP, 2 serum) v **27** športih v Sloveniji.

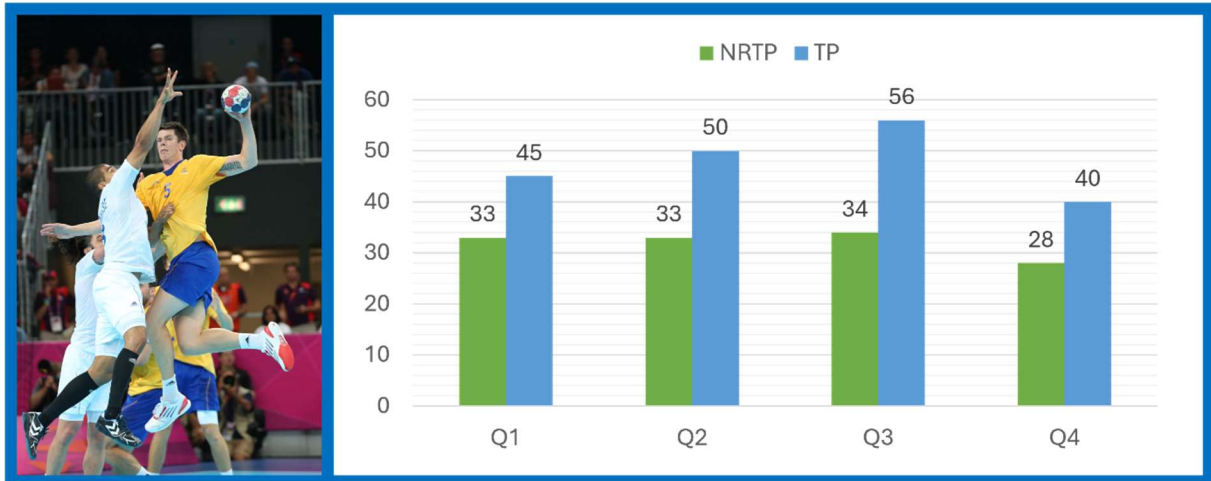

Graf 3: Število odvzetih urinskih vzorcev po športih v programu testiranja izven tekmovanj

Skladno z usmeritvami Svetovnega protidopinškega programa, ki temelji na Kodeksu 2021, SLOADO na vseh testiranjih v vseh kategorijah način izbora športnikov za testiranje usmerja s predhodnimi pripravami, ki temeljijo na zbiranju podatkov in informacij, njihovih analiz in spremljanja športnikovih rezultatov. To je eden od ukrepov, ki jih WADA uvaja v testne programe, s katerim želi optimizirati testni program in njegovo učinkovitost.

01.1.3 Nacionalna registrirana skupina za testiranje – NRTP in skupina za testiranje - TP

Testiranja izven tekmovanj se izvajajo na športnikih, ki so v nacionalno registrirano skupino za testiranje (NRTP) in skupino za testiranje (TP) vključeni na podlagi za to pripravljenih kriterijev, ki so opredeljeni v Kodeksu.

Graf 4: Število športnikov v NRTP in TP po četrtoletjih leta 2024

9

Praktično enake kriterije izpolnjujejo tudi športniki, ki so uvrščeni v skupino za testiranje (TP), s tem, da za njih veljajo milejše sankcije v primeru kršitev. Na podlagi obeh skupin (NRTP in TP) lahko SLOADO vključi v testni program večje število perspektivnih športnikov na nacionalnem nivoju.

SLOADO skozi četrtoletja sledi zastavljeni strategiji izbora športnikov, ki upošteva dejavnike tveganja na doping, koledar velikih športnih prireditev in pogojev, ki jih postavljajo Mednarodni protidopinški kodeks in njemu podrejeni dokumenti. Spremljajo se tudi športni dosežki vseh vključenih športnikov.

01.1.4 Dodatne analize bioloških vzorcev

Dodatne analize vzorcev SLOADO izvaja v skladu s Tehničnim dokumentom za specifične športne analize (TDSSA). Dokument zagotavlja, da se v določenih športih/disciplinah vzorce dodatno analizira na izbrane prepovedane snovi, za katere je večja verjetnost, da se zlorabljajo, ter določa minimalno število takih analiz. TDSSA za vsak šport ali disciplino določa minimalna raven analize (MLA) za prepovedane snovi in postopke, izražene kot odstotek skupnega števila upravičenih testov in temelji na fiziološki oceni tveganja za ta šport ali disciplino.

V letu 2024 je SLOADO v sklopu nacionalnega programa testiranja izvedla **110** dodatne analize na ERA (snovi, ki vzpodbujajo eritropoezo) ter **67** na GHRF (sproščujoče faktorje ravnega hormona).

01.1.5 Biološki potni list (ABP)

Temeljno načelo Biološkega potnega lista športnika predstavlja dolgoročno spremljanje nekaterih bioloških spremenljivk, ki lahko posredno razkrivajo učinke zlorabe dopinga, ne odkrivajo pa snovi ali metode, ki povzročajo ta odstopanja. Zaradi tega se pogostokrat uporablja kot osnova za izvedbo ciljnih testiranj. Na podlagi TDSSA mora vsaka protidopinška organizacija v program ABP vključiti športnike, ki imajo MLA (Minimalna raven analize) na ESA (snovi, ki pospešujejo eritropoezo) enak ali večji od 30%. Preprosto pojasnjeno, gre za večino vzdržljivostnih športov. Program je obvezen za vse protidopinške organizacije od 1.1.2019 dalje.

ABP program je dražji od urinskega zaradi večje frekvence testiranj in zahtevnejših pogojev transporta v laboratorij. Posebno zahteven je transport krvnih vzorcev v hladni verigi.

Skupno je bilo v program ABP vključenih **27** športnikov, odvzetih pa je bilo **56** krvnih vzorcev.

01.1.6 Pregled števila odvzetih vzorcev slovenskim športnikom v letu 2024

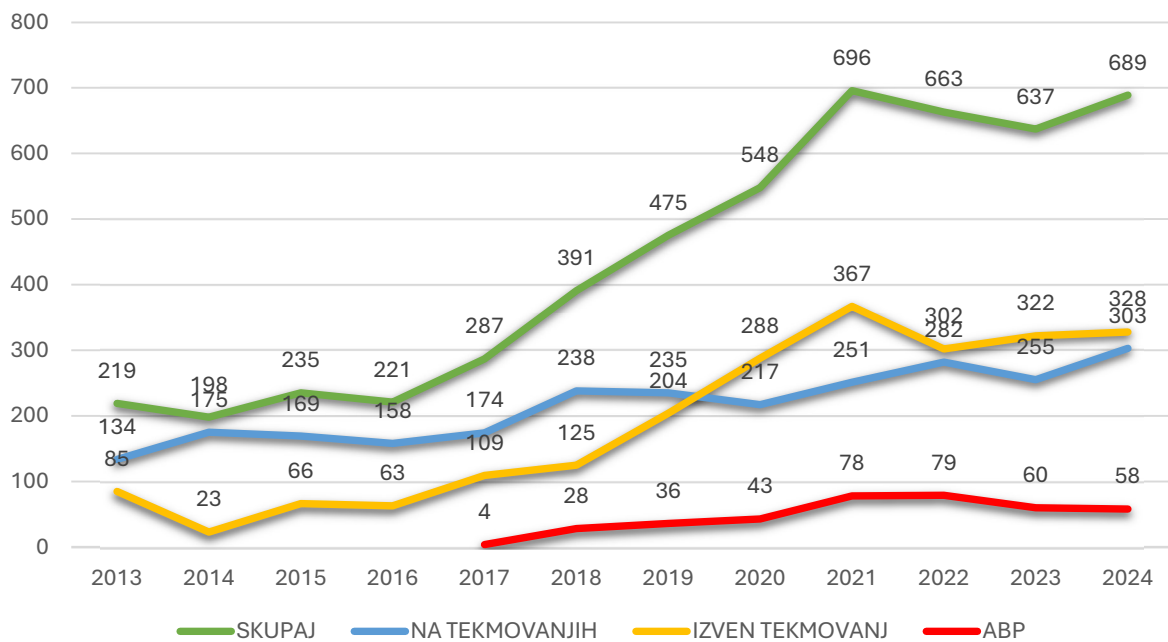
Kot je razvidno iz spodnje tabele so slovenski športniki pogosto testirani tudi izven Slovenije, bodisi v sklopu mednarodnih tekmovanj, bodisi kot člani testnih skupin mednarodnih športnih zvez. Konec leta 2024 je bilo v testne skupine **15** mednarodnih športnih zvez vključenih **45** slovenskih športnikov. Skupno število vzorcev, odvzetih slovenskim športnikom v letu 2024 je **1571**.

	SLOADO	DRUGE ADO	SKUPAJ
ŠPORTI	30	43	
VZORCI NA TEKMOVANJU	303	408	711
VZORCI IZVEN TEKMOVANJA	386	474	860
SKUPAJ	689	882	1571

Tabela 1: Pregled števila odvzetih vzorcev slovenskim športnikom

01.1.7 Pregled števila odvzetih vzorcev v nacionalnem programu med leti 2013 in 2024

Graf 5: Pregled nacionalnega programa testing med leti 2013 in 2024

Pregled števila odvzetih vzorcev v preteklih enajstih letih potrjuje sprejeto strategijo SLOADO na eni strani in doseganje standardov, ki so postavljeni v Kodeksu. Ravno tako dokazuje izjemno stanje v letu 2021, ko je bilo zaradi obojnih olimpijskih iger (Tokio 2021 in Peking 2022) izvedeno večje število testiranj. Takšna odstopanja niso nič posebnega, saj so posledica velikih mednarodnih tekmovanj, kot so bile v letošnjem letu olimpijske igre v Parizu .

01.2 PROGRAM TESTIRANJ PO NAROČILU

V letu 2024 je bilo izvedeno večje število testiranj na mednarodnih športnih prireditvah, ki so bile organizirane v Sloveniji, kot tudi znatno število testiranj izven tekmovanj. Povečuje se tudi sodelovanje z ITA (mednarodno agencijo za testiranja), ki formalno zastopa več kot 54 mednarodnih športnih zvez, poleg testiranj pa se sodelovanje širi tudi na področje izmenjave varnostnih podatkov in preiskav in programov razporeditve testiranj na letni ravni.

ŠPORT	URINSKI VZORCI					KRVNI VZORCI				
	SKUPAJ	OOB	IC	ESA	GHRF	SKUPAJ	OOB	IC	ABP	SERUM
Judo	1	1				0				
Kajak - kanu	11	1	10	2	2	3	1	2		3
Športno plezanje	19	4	15	1		1		1		1
Triatlon	4		4	3	2	0				
Biatlon	9	9		6	1	12	12		10	2
Lokostrelstvo	8		8			0				
Kolesarstvo	9	9		4	2	8	8		7	1
Atletika	15		15	7		0				
Plavanje	1	1				0				
Košarka	10	6	4	1	1	0				
Floorball	2		2			0				
Bilijard	8		8			0				
Šp. gimnastika	6		6	1	1	1		1		1
Para odbojka	4	4			1	0				
Savate	6		6	1	1	0				
Strelstvo	6		6			0				
Športni ribolov	2	2				0				
Odbojka	10		10	1		0				
Smučanje	10		10		2	4		4		4
SKUPAJ	141	37	104	27	13	29	21	8	17	12

Tabela 2: Pregled števila odvzetih vzorcev za tretje naročnike, ki jih je opravila SLOADO

02 UPRAVLJANJE Z REZULTATI

02.1 DISCIPLINSKI POSTOPKI

SLOADO ima vzpostavljen postopek upravljanja z rezultati v primeru kršitev protidopinških pravil v vseh fazah postopka, skladno s Kodeksom, Mednarodnimi standardi za upravljanje z rezultati in Protidopinškim pravilnikom SLOADO. Za postopke, ki so v pristojnosti SLOADO oz. jih SLOADO prevzame od mednarodnih zvez, so za upravljanje z rezultati pristojni organi: disciplinska komisija in pritožbeni organ v primeru pritožb. Zaradi zahtevnih pravnih postopkov, SLOADO v postopku upravljanja z rezultati sodeluje z zunanjo pravno firmo, ki je sposobna zagotoviti **ustrezno pravno svetovanje in zastopanje**. SLOADO ima svojega stalnega pravnega zastopnika.

SLOADO bi morala imeti določen del finančnih sredstev zagotovljen tudi za primere na Mednarodnem športnem razsodišču v Lozani (CAS), a jih žal nima.

Na dan 31.12.2024 so zaradi kršitev protidopinških pravil iz športa izločeni:

- Maruša BIZJAK FERJAN, Powerlifting, je zaradi jemanja kokaina dne 17.12.2023 prejela 4-letno kazen,
- Dejan MLAKAR, košarka, zaradi jemanja dehidroklorometil-testosterona dne 13.08.2021 je prejel 4-letno kazen,
- Kristjan KUMAR, kolesarstvo, je zaradi pozitivnega vzorca na rEPO leta 2018 prejel 8-letno kazen.

V letu 2024 sta bila zaradi uporabe THC – tetrahidrokanabinola obravnavana še dva športnika (sabljanje in odbojka), prejela sta 3 mesečno kazen, ki pa jima je že potekla.

02.2 NAPAKE V PROGRAMU POSREDOVANJA LOKACIJ

Neizpolnjevanje zahtev Programa posredovanja lokacij se kaže kot ne posredovana prijava lokacije, nespremenjena lokacija ali neuspešno testiranje. Katerekoli tri napake v 12 mesecih pomenijo domnevno kršenje protidopinških pravil, kar športnika vodi v disciplinski postopek, kjer je lahko, v primeru potrditve domnevne kršitve, izločen iz športa. Kljub vestnosti športnikov, je bilo v letu 2024 zabeleženih 11 neuspešnih testiranj. Športnikom iz skupine za testiranje (5) je bil izrečen opomin, športnikom iz NRTP pa napaka (6).

03 PREISKAVE

SLOADO zagotavlja, da po potrebi ter v skladu z Mednarodnimi standardi za testiranja in preiskave:

- pridobi, oceni in obdela protidopinška obvestila iz vseh razpoložljivih virov,
- preiskuje netipične ugotovitve in nasprotne ugotovitve v zvezi z biološkim potnim listom,
- preiskuje druge analitične ali neanalitične informacije ali podatke, ki nakazujejo na potencialno kršitev ali potencialne kršitve protidopinških pravil s ciljem, da se, bodisi izključi domnevna kršitev ali da se zberejo dokazi v podporo začetku postopka zaradi kršitve protidopinških pravil.

Ta obveza zahteva dodatna sredstva za dodatne analize, za interpretacijo in ekspertno skupino v primeru odstopanj v rezultatih Biološkega potnega lista.

Na spletnem portalu Žvižgavka je SLOADO prejela več različnih prijav in pobud, ki jih je analizirala in vključila v svojo analitično delo. Število prijav se povečuje, kar je dobro, saj so anonimne prijave mnogokrat lahko dobro izhodišče za preiskave.

04 TERAPEVTSKE IZJEME

Odbor za podeljevanje terapevtskih izjem(OTI) je v letu 2024 izdal 14 terapevtskih izjem. Terapevtske izjeme (TI) so bile izdane za tipe zdravilnih učinkovin, ki so prikazani v Tabeli 3.

FARMAKOLOŠKA SKUPINA	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
S1 ANABOLNI AGENSI	X	1	1	X	1+1	1+1	2	2	1	2	1
S2 PEPTIDNI HORMONI, RASTNI DEJAVNIKI, SORODNE SNOVI IN POSNEMOVALCI	X	X	X	X	1	1	1+1	1+2	1+2	2	3
S3 BETA 2 AGONISTI	4	1	X	2	1+2	1+2	1+2	4	1+3	1+3	2+3
S4 HORMONI IN METABOLIČNI MODULATORJI	X	3	5	1	4	1	2+3	1+5	1+5	2+6	8
S5 DIURETIKI IN MASKIRNI AGENSI	X	X	X	X	X	2	2+1	2	2	1+3	1+2
S6 POŽIVILA	3	1	1	1	2	1	1+1	1+2	2	1+2	3+2
S7 NARKOTIKI	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1
S9 GLUKOKORTIKOSTEROIDI	3	2	5	1	1	1+2	1+2	1	2+1	5+1	7+3
	10	8	12	5	4+9	6+7	8+11	3+18	5+16	10+19	14+22

*TI izdane v prejšnjih letih, ki so v 2024 še veljavne

Tabela 3: Tipi zdravilnih učinkovin v odobrenih terapevtskih izjemah med leti 2014 in 2024

14

14 terapevtskih izjem je bilo izdanih v letu 2024, od tega je bilo 5 izdane za krajše obdobje in jim je veljavnost že potekla, 9 pa jih je bilo izdanih za daljše obdobje. 22 terapevtskih izjem je bilo izdanih v preteklih letih, 11 je veljavnost potekla v letu 2024, pri 11 pa gre za terapije z večletno ali doživljenjsko veljavnostjo in jim v letu 2024 veljavnost ni potekla. Kljub vsemu, OTI vsako diagnozo enkrat letno preveri.

Športniki večino dokumentacije, ki je potrebna za odobritev TI, pridobijo sami s pomočjo osebnega zdravnika in specialista, ki na podlagi diagnoze predpiše terapijo.

OTI je v letu 2024 obravnaval še okoli 15 vprašanj mesečno v elektronski obliki, povezanih z uporabo zdravil / prehranskih dopolnil. To je postopek, ki ga opravljamo s športniki pred vložitvijo Prošnje za podelitev TI in jim s tem prihranimo daljši administrativni postopek, ki bi ga športniki sicer morali izvesti pri zdravilih, ki ne vsebujejo prepovedanih snovi.

05 PREVENTIVNI PROGRAMI

SLOADO je, kot nacionalna protidopinška organizacija v Sloveniji, dolžna v skladu s 20.3.13 členom Kodeksa načrtovati, izvajati, ocenjevati in spodbujati protidopinško izobraževanje v

skladu z zahtevami Mednarodnih standardov za izobraževanje, vključno z zahtevo, da nacionalne zveze izvajajo protidopinško izobraževanje v sodelovanju s SLOADO (člen 3.8 Protidopinškega pravilnika SLOADO).

Izobraževalni programi so ključni za zagotavljanje enotnih, usklajenih in učinkovitih protidopinških programov tako na mednarodni kot na nacionalni ravni (Kodeks, člen 18.1) ter podpirajo načelo, da naj bo športnikovo prvo srečanje z bojem proti dopingu preko izobraževanja in ne preko testiranja (odvzema vzorca) (Mednarodni standardi za izobraževanje, člen 7.2.1). Na nacionalni ravni izobraževalne protidopinške programe usklajuje SLOADO v sodelovanju z ustreznimi Nacionalnimi panožnimi športnimi zvezami (NPŠZ), Olimpijskim komitejem Slovenije – združenjem športnih zvez (OKS–ZŠZ), Zvezo za šport invalidov Slovenije - Slovenki paralimpijski komite (Zveza ŠIS SPK), pristojnim ministrstvom in izobraževalnimi ustanovami (Kodeks, člen 18.2.3).

05.1 PROGRAMI ZA OTROKE MED 6 IN 14 LETOM STAROSTI

Za otroke med 6 in 14 letom starosti so na voljo gradiva za osnovne šole in Centre šolskih in občolskih dejavnosti (CŠOD), ki temeljijo na vrednotah:

- gradivo »Izobraževanje in vzgoja otrok v skladu z vrednotami« v tiskani in spletni obliki,
- gradivo »Vrednote v športu v vsakem razredu osnovne šole« v tiskani in spletni obliki.

Gradiva vsebujejo natančna navodila za izvajanje za učitelje ter aktivnosti, učne in delovne liste za učence in učenke.

V novemberu 2024 je bil v sodelovanju s Fakulteto za šport organiziran 3-dnevni seminar v sklopu stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju. Namen seminarja, ki se ga je udeležilo 21 učiteljev osnovnih šol, je bil predstavitev gradiva »Izobraževanje in vzgoja otrok v skladu z vrednotami« in njegova uporaba v praksi.

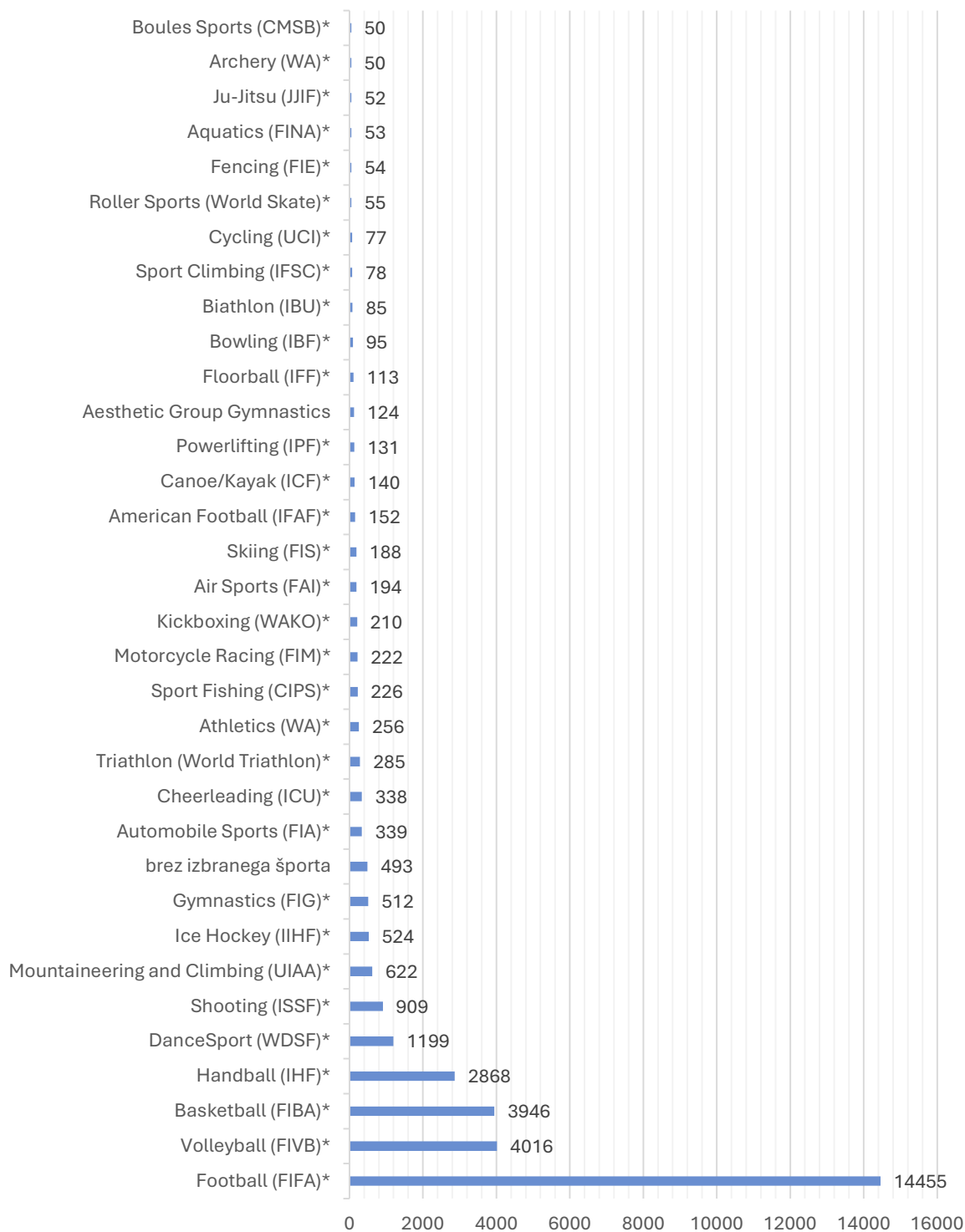
05.2 PROGRAMI ZA ŠPORTNIKE NAD 14 LETOM STAROSTI

05.2.1 E- IZOBRAŽEVANJE

Od 1.1.2022 je protidopinško e-izobraževanje obvezno za vse športnike, stare 14 let ali več kot pogoj za pridobitev tekmovalne licence. Za e-izobraževanje se uporablja spletna platforma Svetovne protidopinške agencije ADEL, vsi tečajji pa so prevedeni v slovenski jezik.

Športniki po opravljenem tečaju pridobijo certifikat, ki jim velja 2 leti. Na dan 31.12.2024 je veljaven certifikat imelo 33.755 športnikov. Na spodnjem grafu niso navedeni športi, kjer je bilo pridobljenih manj kot 50 certifikatov.

Graf 6: Analiza veljavnih certifikatov za športnike glede na šport

05.2.2 PREDAVANJA

SLOADO v skladu z izobraževalnim načrtom izvaja predavanja za dijake-športnike v srednjih šolah in gimnazijah s športnimi oddelki ter za člane reprezentanc in kandidate/udeležence velikih

športnih prireditev. Predavanja, ki so nadgradnja e-izobraževanja in so namenjena pridobivanju poglobljenih znanj, se izvajajo na pobudo NPŠZ in OKS-ZŠZ. Žal še vedno opažamo neangažiranost zvez na tem področju in le redke zveze organizirajo predavanja za športnike.

V letu 2024 je bilo izvedeno 41 predavanj za 1151 športnikov in sicer:

- 27 predavanj na srednjih šolah in gimnazijah s športnimi oddelki,
- 6 predavanj za člane nogometnih reprezentanc A, MU 17, ŽU17, MU 19, ŽU 19,
- 1 predavanje za mladinsko ekipo NK Maribor,
- 1 predavanje za člane mladinske in kadetske reprezentance v plavanju,
- 1 predavanje za člane U23 reprezentance v kajak-kanu,
- 1 predavanje za slepe in slabovidne športnike,
- 1 predavanje za kandidate avto-moto šport,
- 2 predavanji za kandidate za nastop na olimpijskem festivalu evropske mladine (OFEM),
- 1 predavanje za kandidate za nastop na paraolimpijskih igrah Pariz 2024.

05.2.3 OZAVEŠČANJA

Programi ozaveščanja potekajo na različnih (mednarodnih) tekmovanjih v Sloveniji. SLOADO se glede na ciljno skupino in nivo tekmovanja odloča, na katerih tekmovanjih bo sodelovala s programom ozaveščanja.

17

V letu 2024 programov ozaveščanja nismo izvedli.

05.3 PROGRAMI ZA SPREMLJEVALNO OSEBJE ŠPORTNIKOV

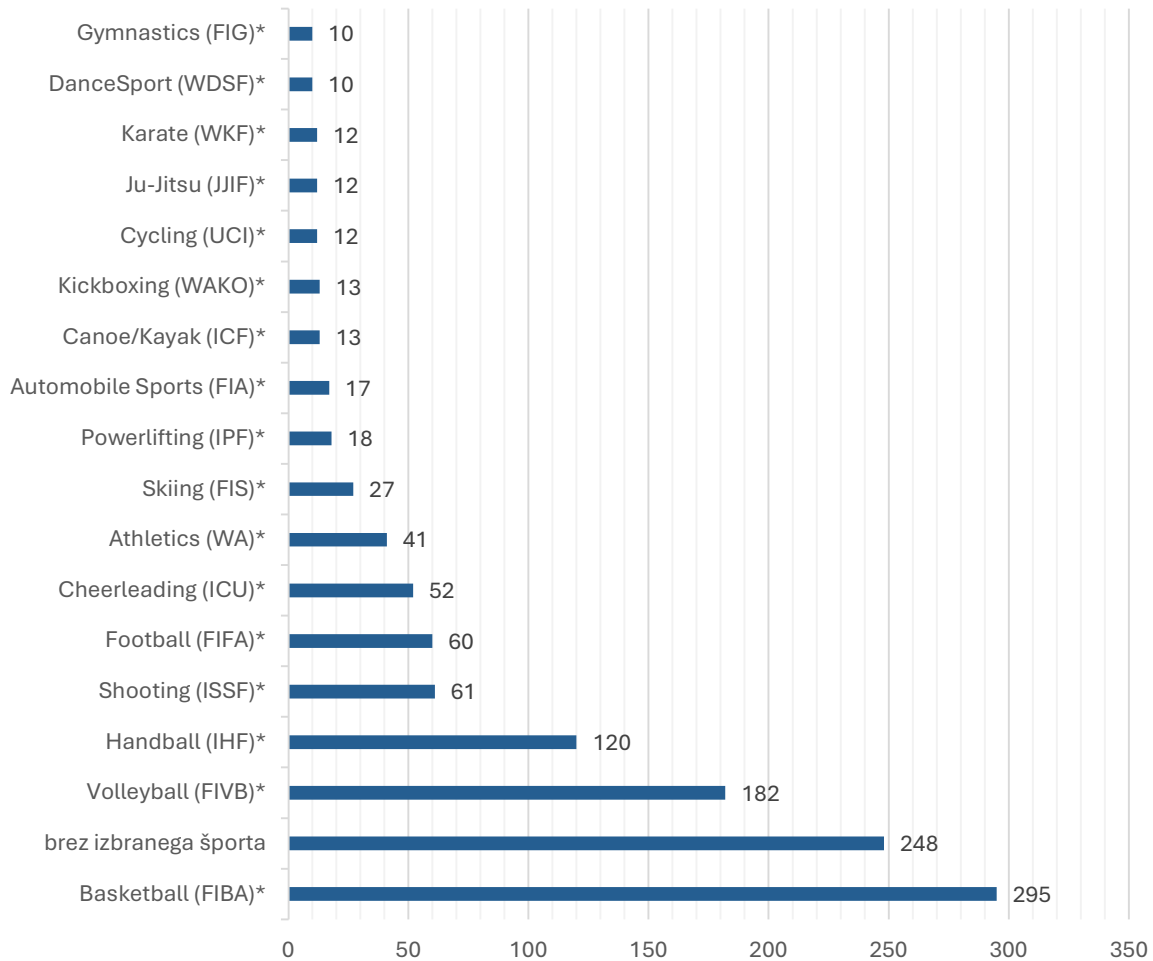
05.3.1 E-IZOBRAŽEVANJE

Protidopinško e-izobraževanje sicer s strani SLOADO ali OKS-ZŠZ ni obvezno, a so marsikateri zveze to uvedle za svoje trenerje in člane spremljevalnega osebja športnikov.

Za e-izobraževanje se uporablja spletna platforma Svetovne protidopinške agencije ADEL, tečaja za trenerje in starše sta prevedena v slovenski jezik, medtem ko je tečaj za medicinsko osebje na voljo le v angleškem jeziku, saj je v fazi posodabljanja.

Člani spremljevalnega osebja po opravljenem tečaju pridobijo certifikat, ki jim velja 2 leti. Na dan 31.12.2024 je veljaven certifikat imelo 1.309 članov spremljevalnega osebja. Na spodnjem grafu niso navedeni športi, kjer je bilo pridobljenih manj kot 10 certifikatov.

Graf 7: Analiza veljavnih certifikatov za spremljevalno osebje športnikov glede na šport

05.3.2 PREDAVANJA

SLOADO v skladu z izobraževalnim načrtom izvaja predavanja za člane spremljevalnega osebja športnikov na pobudo NPŠZ. Žal še vedno protidopinške vsebine niso obvezni del usposabljanja za strokovne delavce v športu, prav tako opažamo neangažiranost zvez na tem področju in le redke zveze organizirajo predavanja za spremljevalno osebje.

V letu 2024 je bilo izvedeno 7 predavanj za 220 članov spremljevalnega osebja in sicer:

- 4 predavanja na usposabljanjih za trenerje UEFA B in UEFA A mladi in nacionalni UEFA PRO Nogometne zveze Slovenije,
- 1 predavanje za trenerje Judo zveze Slovenije,
- 1 predavanje za trenerje Powerlifting zveze Slovenije,
- 1 predavanje za trenerje in zdravnike in ostalo medicinsko osebje za OI Pariz 2024.

05.4 PROGRAMI ZA DRUGE CILJNE SKUPINE

Med druge programe sodijo predvsem:

- Nacionalna protidopinška konferenca, namenjena predstavnikom NPŠZ,
- izobraževalni programi v obliki izbirnih vsebin na fakultetah:
 - izbirni predmet Doping v športu na Fakulteti za šport,
 - izbirni predmet Doping v družbi na Fakulteti za šport,
 - seminar v sklopu stalnega strokovnega spopolnjevanja za delavce v vzgoji in izobraževanju,
 - izbirni predmet Javno zdravje otrok in mladostnikov na Medicinski fakulteti,
 - Pravna klinika na Pravni Fakulteti,
 - Projekt Zdravilo in mladi na Fakulteti za Farmacijo,
- programi za zdravstvene delavce.

V letu 2024 so bili izvedeni vsi programi. Poleg tega je bilo izvedeno tudi predavanje za kriminaliste s področja drog in dopinga in carinske delavce na Brniku in Kopru ter mobilnih enot FURS.

05.5 INFORMIRANJE

Informiranje je namenjeno celotni javnosti s poudarkom na posredovanju osnovnih informacij o boju za čist šport ter posledicah uporabe prepovedanih snovi in postopkov. Za potrebe informiranja uporabljamo različne metode in oblike:

- spletna stran SLOADO www.sloado.si,
- socialna omrežja (Facebook, Instagram, You Tube),
- tiskana gradiva (plakati, zloženke, letaki, knjižice, priročniki, ...),
- promocijski materiali (kemični svinčniki, večnamenske vrečke, frizbiji, zapestnice, ...),
- kampanja Dan čistega športa.

Oktobra 2023 je SLOADO pričela z obsežno kampanjo na družabnih omrežjih, katere namen je predstavitev protidopinških pravil (kaj je doping), opozarjanje na pravice in dolžnosti športnikov, preverjanje zdravil in dopolnil glede na Listo prepovedanih snovi in postopkov ter druge aktualne tematike. Kampanjo smo v času EURO 2024, olimpijskih in paralimpijskih iger nadgradili z videi naših športnikov.

[5.5.1 Kampanja za družabna omrežja s slovenskimi vrhunskimi športniki](#)

Cilj obeh kampanj na družabnih omrežjih je bil v sodelovanju s slovensko reprezentanco za EURO in s slovenskimi olimpijci in paraolimpijci, povečati poznavanje protidopinških pravil in postopkov, poudariti pomen integritete, poštenosti in fair playa v športu ter navdihniti mlade športnike, da sprejmejo vrednote čistega športa in se zavežejo k etičnem ravnanju v svoji športni karieri.

Kampanja v času EURO 2024

V sklopu kampanje smo v sodelovanju z Nogometno zvezo Slovenije posneli 5 videov. Videe smo na SLOADO družabnih omrežjih objavljali v času Eura 2024 (med 20.06. in 04.07.), skupno smo na Facebooku in Instagramu delili po 10 objav.

Kampanja je bila dokaj uspešna. Zabeležili smo:

- doseg 3.500 uporabnikov na Facebooku in 19.500 na Instagramu,
- 16 novih sledilcev na Instagramu,
- 70 interakcij na Facebooku in 1.000 na Instagramu.

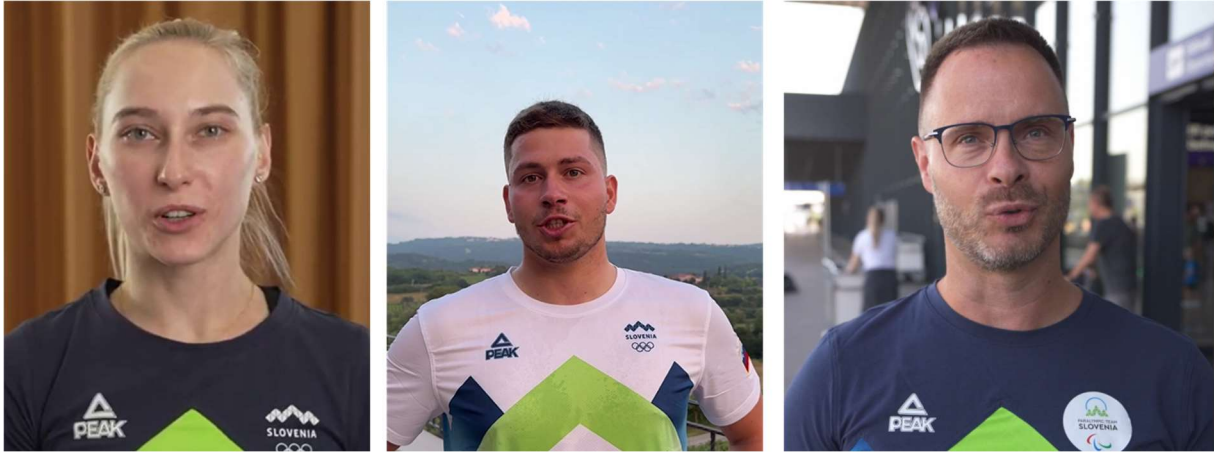

Kampanja v času OI in POI Pariz 2024

V sklopu kampanje smo za OI posneli 25 videov (sodelovalo je 18 športnikov iz individualnih športov in 17 športnikov iz ekipnih športov), za POI pa 14 videov (sodelovali so 4 športniki in 2 predstavnika delegacije), med drugimi tudi 3 dobitniki medalj – Janja Garnbret, Toni Vodišek in Dejan Fabčič. Videe smo na SLOADO družabnih omrežjih objavljali v času OI in POI (med 19.07. in 05.09.), skupno smo na Facebooku delili 41 objav in na Instagramu 55.

Kampanja je bila zelo uspešna. Zabeležili smo:

- doseg skoraj 42.000 uporabnikov na Facebooku in preko 72.000 na Instagramu,
- 6 novih sledilcev na Facebooku in 63 na Instagramu,
- 700 interakcij na Facebooku in 4.400 na Instagramu.

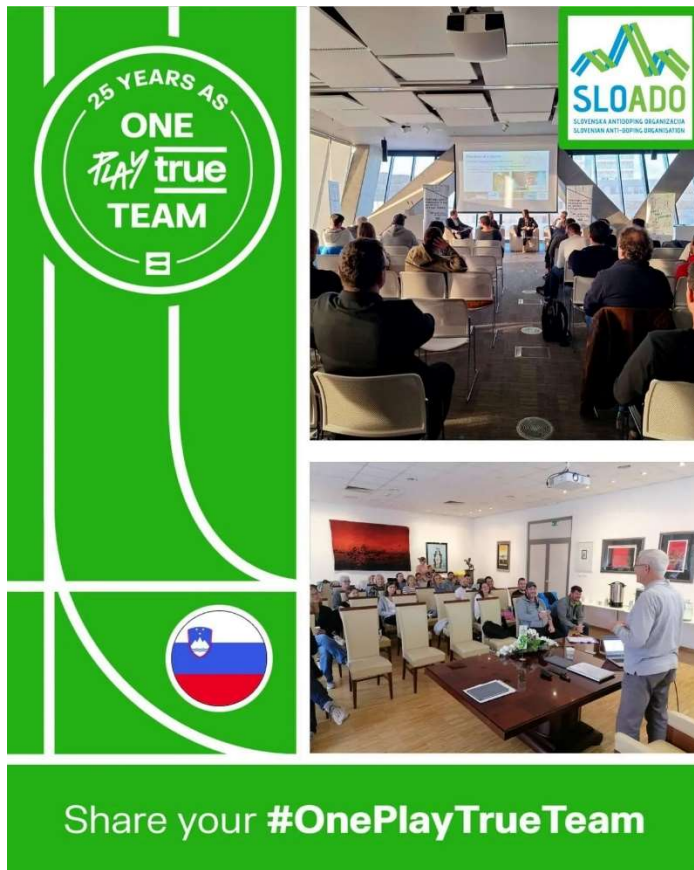

Slika 3: Kampanja OI in POI

05.6 PLAY TRUE DAY – Dan čistega športa – 19. april

Dan čistega športa je mednarodni dan, namenjen promociji čistega športa in poštenih športnikov, ko želimo preko preventivnih aktivnosti seznaniti športnike, njihovo spremljevalno osebje ter športno in splošno javnost s svetovnim bojem za čist šport. V Sloveniji smo se kampanji pridružili leta 2016, k organizaciji Dneva čistega športa so vsako leto pozvane tako vse nacionalne panožne športne zveze kot tudi najboljši slovenski športniki in vsako leto se odzovejo v večjem številu. V letu 2024 je kampanja v večji meri potekala preko družbenih omrežij, kjer smo športnike spodbujali, da objavijo svoje fotografije v za to pripravljenih grafikah.

06 USPOSABLJANJE IN LICENCIRANJE

Zadnje usposabljanje uradnikov za kontrolo dopinga je potekal oktobra 2022. Zaradi uvajanja in individualnega treninga uradnikov proces traja vsaj eno leto. Usposobljeni kandidati so samostojno delovali v letu 2024, zaradi česar v tem obdobju nismo organizirali novih usposabljanj

SLOADO 21. novembra 2024 organizirala licenčni seminar za osebje za odvzem vzorcev, ki se ga je udeležilo 35 nadzornikov, uradnikov za kontrolo dopinga in uradnikov za odvzem krvi.

07 MEDNARODNI PROJEKTI

SLOADO od leta 2023 sodeluje v projektu »What about us?«, ki je sofinanciran s strani WADA, SLOADO pa je en izmed pridruženih partnerjev. Projekt, ki se je začel v jeseni 2023, je namenjen kvalitativnemu raziskovanju življenja športnikov, ki so kršili protidopinška pravila, njihovih potreb po podpori ter rešitev.

SLOADO od 1.1.2024 do 31.12.2026 kot partner sodeluje v Erasmus+ projektu TALE, katerega cilj je bolje razumeti okoliščine športnikov, ki so kršili protidopinška pravila ter na podlagi njihovih izkušenj pripraviti izobraževalne vsebine za športnike, ki se vračajo po kršitvi protidopinških pravil ter za mlade športnike. V projektu poleg SLOADO sodeluje še Avstrijska protidopinška agencija ter Univerza iz Innsbrucka (Avstrija), Univerza iz Muenstra (Nemčija) in Elte Univerza (Madžarska).

08 SVETOVANJE

23

SLOADO s svojim sodelavci, svetovalci in odborom za TI izvaja različna svetovanja pri uporabi zdravil, prehranskih dopolnil, protidopinških pravil, laboratorijskih rezultatih in podobno.

Največ je klicev ali elektronskih sporočil s strani športnikov, njihovega spremljevalnega osebja, zdravnikov, farmacevtov iz lekarn ter s strani organov pregona. Večina vprašanj je namenjena postopkom za pridobitev terapevtskih izjem, saj s tem skrajšamo ali zavrremo potrebo po postopku za pridobitev terapevtske izjeme. Športniki in tudi njihovi lečeči zdravniki največkrat ne vedo, ali je za posamezne diagnoze in terapije potrebno zaprositi za terapevtsko izjemo oziroma rabijo dodatno potrditev.

Vsa svetovanja potekajo izključno v elektronski komunikaciji predvsem zato, da se ohranja sledljivost, če bi pri katerem od uporabnikov prišlo do kršitve protidopinških pravil.

09 FINANČNO POROČILO

Vsi finančni podatki so v EUR, brez centov.

09.01 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV OD 1.1.2024 DO 31.12.2024

Celotni prihodki v obravnavanem obdobju so znašali 596.687€, celotni odhodki 666.759€. Čista izguba pred razporeditvijo presežka prihodkov nad odhodki preteklih let znaša 70.073€, ki se v letu 2024 skladno s potrjenim sklepom o razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki krije v celoti.

09.01.1 PRIHODKI

VIR		Leto 2024	Leto 2023
1	MGTŠ-LPŠ	334.786 €	279.450
2	FŠO	82.500 €	72.600
3	OKS-ZŠZ	24.872 €	24.872
4	Storitve odvzema vzorcev	133.711 €	180.836
5	Preveri zdravilo	13.000 €	1.083
6	EU- Erasmus+	- €	135
7	UNESCO	- €	5.000
8	Drugi prihodki	7.817 €	0
Skupaj:		596.687 €	563.976

Tabela 4: prihodki po virih financiranja za leto 2024 v primerjavi z letom 2023

MIZŠ	56%
Lastni prihodki	25%
FŠO	14%
OKS	4%
Drugi prihodki	1%

Tabela 5: Pregled prihodkov po virih financiranja v primerjavi s celotnimi prihodki.

09.01.2 ODHODKI

PROGRAMSKA POSTAVKA		Leto 2024	Leto 2023
1	Kontrole dopinga	381.880 €	351.186
2	Upravljanje z rezultati	39.147 €	23.481
3	Izobraževanje in ozaveščanje	53.887 €	44.816
4	Informacijska tehnologija in podpora	10.128 €	14.060
5	Založništvo, medijska kampanja, prevajanja	634 €	2.052
6	Mednarodne obveznosti SLOADO	4.715 €	15.953
7	Delovanje in materialni stroški	115.662 €	103.346
8	Erasmus+, I-VALUE, UNESCO, NIJZ	60.707 €	7.822
Skupaj:		666.759 €	562.716

Tabela 6: odhodki v letu 2024

09.02 POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31.12.2024

Opredmetena osnovna sredstva (AOP 003):

Vrednost neopredmetenih osnovnih sredstev na bilančni presečni dan znaša 26.651€. Nove nabave so predstavljale nakup programske opreme – aplikacija »PREVERI ZDRAVILO«.

25

Opredmetena osnovna sredstva (AOP 010):

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev na bilančni presečni dan znaša 3.375€. Nove nabave so predstavljale nakup informacijsko komunikacijske tehnologije.

Zaloge (AOP 034)

Vrednost zalog materiala na bilančni presečni dan znaša 11.644€ in predstavljajo material za odvzem vzorcev, ki ga bo zavod porabil v prvih mesecih leta 2025.

Kratkoročne poslovne terjatve (AOP 048):

Skupna vrednost kratkoročnih poslovnih terjatev znaša 27.509€, od tega:

- kratkoročne terjatve do kupcev 32.825€
- terjatve do države za davke 171€
- terjatve iz naslova dane varščine 380€
- popravek vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev znaša -5.867€.

Stanje denarnih sredstev (AOP 052):

Na bilančni presečni dan izkazuje zavod denarna sredstva na računu v višini 124.674,59€. Stanje je usklajeno z bančnimi izpiski.

Aktivne časovne razmejitve (AOP 053):

Zavod izkazuje vnaprej plačane stroške računalniških storitev v višini 1.130€.

Ustanovitveni vložek (AOP 056a):

Zavod izkazuje ustanovitveni vložek Olimpijskega komiteja Slovenije v višini 10.000€.

Presežek prihodkov (AOP 068 in 070):

Zavod izkazuje presežek prihodkov iz preteklih let v višini 55.386€. Stanje se je primerjalno s preteklim letom zmanjšalo, zaradi prenosa presežka preteklih let namenjenega pokritju izbranih stroškov obračunskega obdobja.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve (AOP 072):

Stanje neporabljenih sredstev namenjenih pokritju izbranih stroškov obdobja znaša 19.927,24

Kratkoročne poslovne obveznosti (AOP 091):

SLOADO izkazuje stanje kratkoročnih poslovnih obveznosti v skupni vrednosti 70.231,€, od tega:

- obveznosti do dobaviteljev doma in v tujini v višini 40.489€, vse nezapadle obveznosti na presečni dan
- obveznosti do zaposlenih 7.041€, izplačila za mesec december izplačane v januarju 2025
- obveznosti do države 22.453€, obveznost iz naslova obveznih dajatev za plače in druge prejemke ter DDV za mesec december 2024
- druge kratkoročne obveznosti 248€

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve (AOP 095):

Na kontu skupine 29 zavod izkazuje razmejene prihodke v višini 39.440€.

26

Zavod skrbi za redno plačevanje svojih obveznosti.

Janko Dvoršak
Direktor

